

Referat fra møte nr. 3-2013 i styringsgruppe for tiltak mot *Gyrodactylus salaris* på Helgeland, 20. sept 2013

Møtet ble avholdt som telefonmøte kl. 09.00 -11.00

Deltakende:

Tore Vatne (TVA), Fylkesmannen i Nordland (FMNO)

Helge Dyrendal (HDY), Miljødirektoratet (MDir)

Jørgen Borgan (JBO), Mattilsynet (MT)

Espen Holthe (EHO), Veterinærinstituttet (VI)

Hege Osen (HEO), Mattilsynet (MT)

Tore Vatne ledet møtet.

Sak 24/2013: Status for gyroovervåkingen i 2013

-HEO: MT har ikke mottatt info angående prøveinnsamling eller prøvesvar. Det ble samlet inn lakseunger til FM-programmet fra Halsan/Hestdalen i juli, samt Leirelva, Ranelva, Nylandselva og Halsan/Hestdalen i august. Det skal også gjennomføres innsamling i Halsan/Hestdalen i september.

-Hytterød hos VI, ble kontaktet under møtet og kunne meddele at prøver fra Vefsnaregionen var på laben og ble undersøkt fortløpende. Prøvesvar kommer så snart analysene er ferdig. Det er uheldig om prøver blir liggende lenge før analyse. MT bør kontakte VI ved Hytterød og sikre at prøvesvar kommer i rimelig tid etter mottak.

-VI kontakter Halvorsen (Nord-Norske ferskvannsbioologer) og ber han gi beskjed per e-post til MT og FMNO ved innsamling av prøver (Elv/antall/dato innsendt).

2013/25 Status for utsetninger og oppflytting av fisk i 2013

-ESH: Utsett i Vefsna 2013; 277.335 individer av laks. Disse er utsatt som rogn, plommeseckklarver, sommerforet yngel, ettåringer og som smolt.

-Utsett i Fusta 2013; 3051 individer utsatt som smolt.

-Utsett i Drevja 2013; 29.337 individer utsatt som ettåringer og som smolt.

Oppslipp av sjørret og sjørøye:

-Leirfjord: Det er sluppet 150 sjørret, samt 550 sjørøye forbi sperra i Leirfjord i 2013. Av sjørøyene var det ca 70 stk som var fettfinneklipt, altså også sluppet opp tidligere år. Trappa ble stengt den 18.09.

-Fusta: 18 sjørret har blitt fanget i trappa i Forsmoforsen og fraktet til Fustvannet. I tillegg er det fanget ca 20 stamlaks i Fusta.

-Vefsna: 50 sjørret er fanget i trappa og transportert oppstrøms Laksforsen. I tillegg er det samlet inn ca 50 stamlaks.

-Drevja: Det er ikke fanget fisk i trappa i Drevja i år.

Trappene i Vefsna, Fusta og Drevja stenges i uke 39.

Utsett av ørretunger fra Krutåga: I alt er det satt ut 22.426 individer av stasjonær ørret i Hattelva, Herringelva og i bekker som drenerer ned i Straumanelva mellom Ømmervatnet og Mjåvatnet i 2013.

2013/26 Status for produksjonen i kultiveringsanleggene

Produksjonen på kultiveringsanleggene går nå som normalt. God vekst på Leirfjord gjør at det blir produsert smoltmengde etter plan for utsett i 2014. Produksjon av rogn fra Bjerka og overskuddsrogn fra stamfiske gjør nok også at bevaringsplanens mål for utsetting av andre stadier enn smolt vil bli oppfylt.

2013/27 Framdrift med oppdatering av reetableringsplanen

Sluttdato for ferdigstilling av bevaringsplanen settes til 10.10.13.

VI oppdaterer figurer og gytebestandsmål, samt arealberegninger.

Mdir justerer evt tekst, og FMNO tar den siste gjennomgangen. VI sørger for siste finpuss med tanke på layout.

2013/28 Status for tiltak for elvemusling

Erfaring viser at elvemusling tåler normal elvebehandling godt. Den lange eksponeringstiden av CFT-legumin i Fustvassdraget har imidlertid gjort at muslingene nedstrøms Formoforsen i Fusta har fått problemer. Bevaringstiltaket med å flytte elvemusling fra området nedenfor Formoforsen til Herringelva og Baåga før bekjempelsesaksjonen i oktober 2012, ser ut til å ha lyktes. Overlevelsen på de flyttede muslingene er god, men det ble observert noe dødelighet i Baåga (8,6%).

Elleve av disse muslingene er nå overflyttet til Leirfjord kultiveringsanlegg, der de er satt i kar med lakseunger som skal settes ut i Fusta nedstrøms Formoforsen i 2014. Disse skal nå overføre larver til lakseungene. Muslinglarvene vil slippe lakseungene når de kommer ut i elva på vårparten, og dermed danne grunnlaget for nye kolonier av elvemusling nedstrøms Formoforsen. Det er ikke tatt stilling til om dette prosjektet skal videreføres i flere år, eller om muslinger skal settes tilbake til Fustvassdraget i høst, eller eventuelt overflyttes til kultiveringsanlegget for elvemusling på Austevoll i Hordaland. Ved overflytting til kultiveringsanlegget bør det suppleres med ytterligere 20 muslinger for å ivareta den genetiske variasjonen.

Elvemuslingene som midlertidig ble flyttet til Herringelva og Baåga planlegges tilbakeført til Fusta i 2014.

2013/29 Sluttrapport for behandlingene i Vefsnaregionen

Sluttrapport skal være ferdigstilt til 01.12.13.

2013/30 Forespørsler om bedre merking av forbud mot fiske ved vassdragene

Det har kommet forespørsler fra blant annet SNO om fiskeregler i vassdraga samt merke elv/sjø.

Kommunene har et prosjekt som bla går på fisketurisme i regionen. Det foreslås at MON og kommunene går sammen om merking vedrørende fredningssoner og fiskebestemmelser til fiskesesongen 2014. MON informeres ang dette.

2013/31 Hva skjer i Rana-regionen?

HDY: I Ranelva har Statkraft fått nye pålegg. Påleggene inneholder utbedring av trappene i Plura og i Reinforsen, reetablering av bestanden av laks oppstrøms Reinforsen, samt bonitering i områdene oppstrøms. Statkraft har også blitt pålagt å videreføre effektkontroll av påleggene.

Påleggene er påklaget, men klagen er ikke behandlet hos Mdir.

Det ble i 2012 gjennomført undersøkelser av Reinforsdammens effekt på smoltutvandring og det er i 2013 for første gang etter behandlingen startet noe rognplanting ovenfor Reinforsen.

Siden Ranaregionen er friskmeldt, foreslås det at styringsgruppa oppdateres angående aktivitet i regionen.

2013/32 Forespørsel om båter til innsjøene i Fusta

Fra grunneierlagene i innsjøene har det tidligere kommet henvendelser angående kompensasjon i forhold til bekjempelsesaksjonene i form av tilskudd eller overtakelse av båter.

Mdir mener en slik forespørsel må komme fra FUSAM. I utgangspunktet vil Mdir stille seg positiv til en forespørsel om overtakelse av en båt av typen Pajan til hvert av de tre lagene.

VI informerer FUSAM om at det må sendes en samlet søknad angående dette til Mdir.

2013/33 Forespørsel om dekning av utgifter til drikkevann ved Fustvatnet

TVA informerte om at den ene husholdningen som fikk ny brønn i forbindelse med bekjempelsesaksjonen i innsjøene sliter med problematikk knyttet til svært mye kalk i den nye vannkilden. Varmvannsberedere og annet utstyr har gått i stykker grunnet dette.

Husstanden ønsker erstatning for ødelagt utstyr og ønsker også å få dekket kostnader for å bedre vannkvaliteten. Mdir ønsker detaljert oversikt over kostnader før de tar endelig stilling til dette. FMNO ber husstanden skaffe til veie en slik oversikt.

Diverse:

-Vannanalyser: Det vil bli gjennomført nye vannanalyser av innsjøene i Fustavassdraget i løpet av oktober. Analysene vil forhåpentligvis vise at det ikke lengre er restkonsentrasjoner av rotenonløsning i dypet.

-Bunndyranalyser: Det rapporteres fortsatt om sterkt redusert bunndyrfauna nedstrøms Forsmorforsen i Fusta. I innsjøene og tilløpselvene ser situasjonen bedre ut. Det avventes offisiell rapport fra LFI.

-Friskmeldingsstrategi: MT har bedt hovedkontoret om innspill til notat fra VIs notat i forbindelse med friskmeldingsstrategi. JBO og HEO purrer hovedkontoret. Friskmeldingsstrategien for innsjøene vil ha følger for reetableringsarbeidet i Fusta.

- Neste møte: 22 Oktober

Referent: Espen Holthe

Referat legges ut på gyroportalen, på fylkets nettsider og sendes ut til alle på observatørlista (adressater som ikke har tilgang til portalen)